

Ny myndighetsstruktur för finansiering av forskning och innovation, SOU 2023:59 och Statlig forskningsfinansiering Underlagsrapporter, SOU 2023:19

Arbetsgivarverket besvarar remisser med utgångspunkt i ett statligt arbetsgivarpolitiskt perspektiv och avgränsar remissvaret till de avsnitt i betänkandet som berör personalkonsekvenser samt kostnader och konsekvenser kopplade till avveckling och nybildande av myndigheter.

Arbetsgivarverket välkomnar utredningens uppdrag och syfte att säkerställa att den statliga organisationen för extern forsknings- och innovationsfinansiering är organiserad på ett sätt som bland annat effektivt stödjer forskning och innovation av högsta kvalitet, är anpassad till samhällsutvecklingen, främjar samarbeten och tillgång till forskningsinfrastruktur.

Arbetsgivarverket anser dock att konsekvenser och kostnader för nedläggning och uppstart av myndigheter inte har analyserats i tillräcklig utsträckning. Vi saknar även en mer djupgående analys av hur kompetensförsörjningen påverkas, både i de myndigheter som ska läggas ned och startas upp och i de myndigheter som blir av med forskningsfinansieringsuppdrag. Det är därför svårt att bedöma hur realistiska de beskrivna rationaliseringsvinsterna samt beräkningarna kopplat till tid och kostnader för genomförandet är.

För det fall förslagen ska genomföras har Arbetsgivarverket följande synpunkter.

Generella synpunkter

I utredningen nämns flera viktiga arbetsgivarpolitiska konsekvenser av den föreslagna reformen, exempelvis nedläggningar och uppstart av myndigheter, rekrytering av nya och andra kompetenser samt arbetsgivares attraktivitet och möjlighet att kompetensförsörja. Arbetsgivarverket anser det är av vikt att konsekvenserna utreds närmare. Arbetsgivarverket kan här vara behjälpligt med synpunkter och sakkunskap.

Utredningens förslag innebär ändrade arbetsuppgifter även för myndigheter med annan huvuduppgift än finansiering av extern konkurrensutsatt forskning och innovation. Även dessa förändringar får arbetsrättsliga konsekvenser som bör utredas närmare.

Utredningen föreslår en avveckling av fyra myndigheter och förändrat uppdrag för en myndighet samtidigt som tre nya myndigheter bildas. Arbetsgivarverket vill framhålla vikten av att beslut fattas i sådan tid att berörda myndigheter praktiskt kan hantera de uppgifter som arbetsgivaren har ansvar för i samband med beskrivna förändringar.

De förändringar som utredningen föreslår är omfattande, ett genomförande får långtgående konsekvenser för berörda myndigheter och dess anställda. För att undvika eventuell kompetensflykt, oro och försämrad arbetsmiljö under en period av osäkerhet om framtida organisation vill Arbetsgivarverket understryka vikten av att ett beslut fattas så snart som möjligt i frågan om förslagen ska genomföras.

Utredningen föreslår att all statlig extern konkurrensutsatt finansiering av forskning och innovation, med undantag av Rymdstyrelsens verksamhet, ska fördelas via de tre nyinrättade myndigheterna. Omorganisationer innebär, vilket utredningen också nämner, risk för en temporär effektivitetsförlust. Det är svårt att uppskatta den, vilket innebär en osäkerhet kring när i tiden de förväntade ekonomiska rationaliseringsvinsterna inträder.

Statlig verksamhet konkurrerar på en arbetsmarknad där bristen på arbetskraft med den efterfrågade kompetensen är stor och där behovet av att vara en attraktiv arbetsgivare har stor betydelse för den långsiktiga möjligheten att bedriva en effektiv verksamhet. Utredningen behandlar endast summariskt sådana konsekvenser som har betydelse för kompetensförsörjningen i ett längre perspektiv. I utredningen understryks behovet av nya och kritiska kompetenser i de nya myndigheterna. Arbetsgivarverket vill betona vikten av att i den fortsatta beredningen

analysera och kartlägga vilken ytterligare kompetens de nya myndigheterna behöver.

Arbetsgivarverket instämmer i utredningens konstaterande att om den nya myndighetsstrukturen ska uppnå önskade effekter krävs ett ledarskap som implementerar nya arbetssätt och skapar nya verksamhetskulturer utifrån de nya myndigheternas uppdrag.

Utredningens avsnitt 7, Konsekvensbeskrivning

En övergripande synpunkt kring de beräkningar som gjorts i konsekvensbeskrivningen är att dessa blir svåra att bedöma eftersom utredningen inte har haft i uppdrag att analysera de befintliga myndigheterna. I ett läge där effektiviserings- och besparingstrycket i statsförvaltningen är högt, är det extra viktigt att konsekvensanalyserna gällande personal och kostnader är väl underbyggda.

Arbetsgivarverket bedömer att konsekvenser och kostnader för att nedläggning och uppstart av myndigheter inte har analyserats i tillräcklig utsträckning. Arbetsgivarverket vill påtala att det finns risk för att de nya myndigheterna initialt kommer att ha kostnader för att starta upp verksamheterna som kan vara svåra att rymma inom en ekonomisk ram motsvarande dagens myndighetsstruktur. Det behöver därför övervägas om den ekonomiska ramen bör vara något större under ett inledningskede.

Beslut i detta ärende fattas av generaldirektör Christina Gellerbrant Hagberg. I den slutliga handläggningen deltog gruppchef intressebevakning Per Åkesson, chefsjurist Hanna Schmidt, förhandlingschef Anna Falck, stabschef Anna-Karin Jansson, chef Arbetsgivarutveckling Åsa Krook, kommunikationschef Lars Andrén, utvecklingsstrateg Anna Sjöstrand, utredare Karin Berglind samt rådgivare Caroline Wieslander Blücher, föredragande.

Christina Gellerbrant Hagberg

Caroline Wieslander Blücher

Detta beslut har fattats elektroniskt och saknar därför namnunderskrifter.